Motion

1981/82: 1385

Erling Bager

Ökad säkerhet vid transport av kolsvavla

Till Sverige importeras kontinuerligt kolsvavla från England. Transporterna sker med de brittiska fartygen Silverfacon och Silvermerlin och går via Göta älv till Svenska Rayon AB utanför Karlstad. Varje fartygslast är på ca 1 800 ton.

Kolsvavla bedöms av en enad expertis vara en av de farligaste laster som transporteras på älven och i Göteborgs hamn.

Om lasten kommer i kontakt med luft sker explosion som pulvriserar fartyg och omkringliggande byggnader. Kommer kolsvavlan ut i sjön eller älven förstörs vattentäkt för överskådlig tid framåt. Göteborgs kommuns vattenintag sker via Göta Älv.

Den lättantändliga vätskan skyddas därför i fartyget av ett vattenlager. Antändningstemperaturen för kolsvavla är 100 °C.

Under transporterna passerar fartygen utöver Göteborg rakt genom Lilla Edet, Trollhättan och Vänersborg. Om ett olyckstillbud sker blir de troliga konsekvenserna förödande.

I ett industriland som Sverige sker och accepteras transporter av farligt gods. Detta är dock inte liktydigt med att vi måste acceptera "farliga transporter".

För sjötransporter av kolsvavla gäller säkerhetsbestämmelserna i den s. k. kemikaliebulkkoden. Kemikaliebulkkoden är utarbetad inom IMCO (Inter-Governmental Maritime Consultative Organization). Koden tillämpas av de flesta stora sjöfartsnationer. Reglerna i koden ökar i stränghet med det transporterade ämnets farlighet.

Vid en interpellation i riksdagen den 4 december 1981 om fartygstransporter med kolsvavla uppmärksammades kommunikationsminister Claes Elmstedt på ett svenskt avsteg från IMCO koden. Enligt koden skall fartygen utöver dubbla bottnar och sidor även ha lasttankarna skilda från innerskrovet. Nuvarande fartygstransporter uppfyller *ej* detta krav.

Vid ett tillbud där ett fartyg exempelvis går emot en bropelare i Göta Älv kan konsekvenserna bli mycket stora. Den yttre kraft som då upptas av innerskrovet drabbar direkt lasttankarna med kolsvavlan.

Det undantag som sjöfartsinspektionen gjort finner jag därför mycket anmärkningsvärt.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen uttalar sig för att Sverige följer samtliga regler gällande internationella säkerhetsbestämmelser i kemikaliebulkkoden enligt IMCO,
2. – om beslutet inte kan uppfyllas omedelbart – att riksdagen uttalar sig för en mycket kort tidsbegränsning av transporterna under nuvarande förhållanden.

Stockholm den 26 januari 1982

ERLING BAGER (fp)